

APSTIPRINU

Valsts asinsdonoru centra direktore
(personiskais paraksts) I. Ozoliņa
Rīgā, 2016. gada 10. jūnijā

Valsts asinsdonoru centra 2015. gada PUBLISKAIS PĀRSKATS

ADRESE:

Sēlpils iela 9,
Rīga, LV 1007
Tālr.: 67 471 472
Fakss: 67 408 881
www.vadc.gov.lv
Epasts:
vadc@vadc.gov.lv

SATURS

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
PRIEKŠVārds	4
1. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
2. ASINS/ASINS KOMPONENTU SAGATAVOŠANA UN IZPLATĪŠANA.....	7
3. CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA.....	9
4. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI.....	11
5. KVALITĀTES SISTĒMA.....	13
6. IEKŠĒJIE AUDITI.....	16
7. ĀRĒJO INSTITŪCIJU PĀRBAUDES, AUDITI UN TO REZULTĀTI.....	17
8. PERSONĀLS.....	18
9. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	19
10. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	22

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ASN	-	Asins sagatavošanas nodaļas
AD	-	Administratīvais departaments
AK	-	Ārstniecības iestāžu asins kabineti
AF	-	Aferēze
BC	-	Leikocītu-trombocītu slānis (<i>angl. buffy-coat</i>)
BVD	-	Skrīninga nodaļa
Centrs	-	Valsts asinsdonoru centrs
DAD	-	Donoru nodaļa
EM	-	Eritrocītu masa
ESF	-	Eiropas sociālais fonds
HBsAg	-	B hepatīta virsmas antigēns
HCV	-	C hepatīta vīruss
HIV	-	Cilvēka imūndeficīta vīruss
TPHA	-	Treponema palidum hemaglutinācijas reakcija
HLA	-	Leikocitāro antigēnu sistēma
HLN	-	HLA (Cilvēka leikocitārie antigēni) izmeklēšanas nodaļa
ID	-	Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa
IvIg	-	Intravenozā imūnglobulīna šķīdums
KAPA	-	Korektīvās un preventīvās aktivitātes
KL	-	Asins pagatavošanu kvalitātes kontroles laboratorija
KVS	-	Kvalitātes vadības sistēma
LF	-	Valsts asinsdonoru centra Latgales filiāle
MK	-	Ministru kabineta noteikumi
NAT	-	Vīrusu molekulāro izmeklējumu nodaļa
RNS	-	Ribonukleīnskābe
SSP	-	Svaigi saldēta plazma
TM	-	Trombocītu masa
VM	-	Latvijas Republikas Veselības ministrija
CMU	-	Cito megalu vīruss
TFD	-	Transfuzioloģiskais departaments
LBD	-	Laboratoriju departaments
ZVA	-	Zāļu valsts aģentūra

PRIEKŠVārds

Labdien, cienījamās dāmas un godātie kungi,

Valsts asinsdonoru centrs ir sagatavojis 2015. gada publisko pārskatu. Pārskatā jūs varat iepazīties ar 2015. gadā paveiktā darba rezultātīvajiem rādītājiem un budžeta līdzekļu izlietojumu.

Valsts asinsdonoru centrs ir Veselības ministrijas tiešās pakļautības iestāde, kuras galvenais uzdevums ir nodrošināt Latvijas ārstniecības iestādes ar kvalitatīviem asins komponentiem. Lai realizētu šo uzdevumu, mēs finansējam 8 asins sagatavošanas nodaļas Latvijā un uzturam vienu savu filiāli Rēzeknē, veicam asins komponentu kvalitātes kontroli, organizējam apmācības nozares speciālistiem, aprobējam jaunākās tehnoloģijas.

2015. gads Valsts asinsdonoru centrā bija nozīmīgs un izaicinājumiem bagāts. 2015.gadā saņēmām pirmās piegādes plazmas preparātiem, kuri ražoti jaunā iepirkuma līguma ietvaros.

Gads bija nozīmīgs arī mūsu Latgales filiālei, kura pārcēlās uz jaunām, mūsdienīgām telpām Rēzeknes slimnīcā. Lai popularizētu asins nodošanu Latvijas iedzīvotāju vidū 2015.gadā organizējām informatīvo kampaņu – “Mums ir viena asinsrite”. Kampaņa bija veiksmīga un asins nodrošinājums 2015.gadā sasniedza 98.9 %.

Būtisks ieguldījums 2015.gadā bija jaunas tehnoloģijas “Asins komponentu patogēnu fotoķīmiskā inaktivācija” aprobācija, izpēte, tehnoloģijas reģistrēšana Nacionālā veselības dienesta tehnoloģiju datu bāzē. 2016.gadā šo tehnoloģiju plānojam ieviest trombocītu masas apstrādei.

Asins komponenti ir ļoti augsta riska produkti, tādēļ to kvalitāte un transfūziju risku mazināšana ir turpmāko gadu galvenais uzdevums Valsts asinsdonoru centram. 2016. gadā esam izvirzījuši vairākus prioritāros mērķus:

1. Uzsākt tehnoloģijas “Asins komponentu patogēnu fotoķīmiskā inaktivācija” ieviešanu un trombocītu masu apstrādi.
2. Attīstīt asins laboratorisko izmeklēšanu un donoru epidemioloģisko kontroli.
3. Turpināt pasākumus vides pieejamības un ergonomikas jomā.

Sagatavotais 2015. gada publiskais pārskats ir mūsu stāstījums katram no Jums par Valsts asinsdonoru centra darbību un ceram, ka tas sniedz priekšstatu par to lielo darbu, ko mēs kopā ar sadarbības partneriem un donoriem veicam Latvijas iedzīvotāju veselībai.

Ar cieņu un pateicību Valsts asinsdonoru centra darbiniekiem, nozares speciālistiem, donoriem un visiem mūsu atbalstītājiem,

Direktore

I.Ozoliņa

1. PAMATINFORMĀCIJA

Valsts asinsdonoru centra juridiskais statuss

Valsts asinsdonoru centrs (turpmāk - Centrs) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Centra darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums, Ārstniecības likums, 2005. gada 22. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 138 „Valsts asinsdonoru centra nolikums” un citi normatīvie akti.

Centra funkcijas

- Veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai veicinātu cilvēka asins un asins komponentu pašpietiekamību Latvijā.
- Veicināt asins un asins komponentu bezmaksas ziedošanu.
- Lai pasargātu sabiedrības veselību un nepieļautu infekcijas slimību pārnēsāšanu, tās savācot, apstrādājot, izplatot un lietojot, ievērot visus piesardzības pasākumus, atbilstoši zinātnes attīstībai asins pārliešanas transmisīvo slimības izraisītāju noteikšanā, inaktivēšanā un likvidēšanā.

Centra darbības mērķi ir sagatavot asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm, kā arī nodrošināt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes, kā realizācijai kalpo budžeta programma „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšanas apakšprogramma „Asins un asins komponentu nodrošināšana””.

Pārskata gada galvenie uzdevumi un rīkotie pasākumi

- Jaunas tehnoloģijas – patogēnu inaktivācija – izvērtēšana un aprobēšana;
- Ieviest jaunu laboratoriskās izmeklēšanas sistēmu donoru seroloģiskajā skrīningā;
- Veikt informācijas izpēti, testsistēmu aprobāciju HAV RNS un Parvovīrusa B19 DNS molekulāriem izmeklējumiem un pozitīva lēmuma gadījumā ieviest izmeklējumus asins drošības paaugstināšanas nolūkos;
- Izvērtēt Centra sadarbību ar ASN;
- Uzsākt asins komponentu zudumu plānošanu;
- Izstrādāt jaunu tehnoloģiju – patogēnu inaktivācija;
- Aktualizēt Rokasgrāmatu (atbilstoši 18. versijai);
- Aktualizēt transfuzioloģijas māsu un ārstu neformālās tālākizglītības programmas;
- Potenciālo asins donoru izglītošana par asins ziedošanu;
- Darbinieku iekšējās komunikācijas uzlabošana;
- Veikt klientu – asins kabinetu apmierinātības aptauju un rezultātu analīzi;
- Centra Laboratoriju departamenta akreditācija;
- Centra re-sertifikācija saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1037 prasībām;
- Katastrofu medicīnas plāna izstrāde;
- Pārņemt MI apkopes no līgumorganizācijām;
- Izstrādāt Centra MI apkopju un funkcionālo pārbaužu programmu;
- Latgales filiāles pārvietošana jaunajās telpās;
- Jaunas mājas lapas izstrāde;
- Rindu sistēmas ieviešana LF;

Lai realizētu Centra pamatuzdevumu – sagatavot asinis un asins komponentus valsts vienotā krājuma nodrošināšanai un uzturēšanai, galvenais priekšnosacījums ir aktīvo donoru atbalstīšana un stimulēšana, kā arī izskaidrojošais darbs jaunu donoru piesaistē, kam Centrs pārskata periodā veltījis daudz uzmanības.

Pārskata gadā vairāku aktivitāšu īstenošanā iesaistījās un tās realizēt palīdzēja Centra atbalstītāji. Pateicoties viņiem, izbraukumos tika ieviests jauns rindu pārvaldības risinājums un virtuālā asins ziedošanas vietu karte, organizētas publiskās donoru dienas.

Papildus centra pamatuzdevumam, pārskata gadā veiksmīgi realizēti arī iepriekš uzskaitītie uzdevumi.

Pārskata gadā sekmīgi realizēti publiskie pasākumi:

▪ **Kampaņa “Mums ir viena asinsrite”**

Ar atgādinājumu, ka mēs visi esam saistīti un kādu dienu asinis var vajadzēt jebkuram no mums, 2015. gada jūnijā Centrs uzsāka informatīvu kampaņu „Mums ir viena asinsrite”. Kampaņas mērķis bija piesaistīt jaunus donorus un mainīt esošo donoru ieradumus, aicinot cilvēkus ziedot asinis regulāri, tai skaitā atvaļinājumu un garo brīvdienu laikā. Kampaņas laikā ar reklāmas rullīti TV, radio un drukātām preses reklāmām tika atgādināts, ka visi esam vienoti vajadzībā pēc stabilām asins rezervēm un varam tās ziedot trīs reizes gadā. Kampaņai tika izvēlēts ļoti simbolisks vizuālais risinājums – Lielvārdes josta, kurai sāk aptrūkties sarkanais pavediens. Augustā septiņās pilsētās – Daugavpils, Jēkabpils, Jelgava, Liepāja, Rēzekne, Valmiera, Ventspils – notika donoru dienas.

Centrs potenciālos un esošos donorus uzrunāja arī caur sociālajiem medijiem – Draugiem.lv, Facebook, Twitter – un īpašā digitālā aplikācijā aicināja atzīmēties tos, kas asinis jau ziedojuši.

Jūlijā un augustā papildu reklāmas kampaņai, Centrs izaicināja uzņēmumus, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, valsts iestādes, sabiedrībā pazīstamus cilvēkus un ikvienu no mums – ziedot asinis, publicēt vizuālu apliecinājumu sociālajos medijos un, izmantojot mirkļbirku #Izaicinajums:dziviba, mest tālāk izaicinājumu draugiem, paziņām, sadarbības partneriem, konkurentiem vai kaimiņam – ziedot asinis, lai nevienam šovasar nepietrūkst. Pirmajiem 4000 drosmīgajiem vasaras kampaņas ziedotājiem tika dāvinātas arī īpašas aproces.

Centra izaicinājumam ir atsaukušies VEF kluba basketbolisti, Valsts kanceleja, A/S „Swedbank”, A/S „Olainfarm”, izdevniecība „Santa”, ziņu aģentūra „LETA”. Kampaņu informatīvi atbalstīja žurnāls „Ievas Veselība”, ziņu aģentūra „LETA”, tirdzniecības tīkls „Rimi”.

▪ **Hokeja kluba Dinamo Rīga donoru dienas**

Jau 2014. gada oktobrī Centrs uzsāka sadarbību ar hokeja klubu Dinamo Rīga. Šīs sadarbības ietvaros notikušas vairākas donoru dienas arī 2015. gadā pirms hokeja kluba Dinamo spēlēm.

Visās publiskajās aktivitātēs tika likts uzsvars uz sabiedrības informēšanu un izpratnes veidošanu par asins donoru kustību, tās nozīmi un katra donoru iespējamo līdźdalību brīdī, kad tas visvairāk nepieciešams.

2. ASINS/ASINS KOMPONENTU SAGATAVOŠANA UN IZPLATĪŠANA

2.1 att.

No pilnasinīm sagatavotie asins komponenti

2012.g.					2013.g.				
	Centrs Rīga	Centrs LF	ASN	KOPĀ		Centrs Rīga	Centrs LF	ASN	KOPĀ
EM bez BC aizviet..šķ. (devas)	24179	7314	21294	52787	EM bez BC aizviet..šķ. (devas)	24465	7862	19685	52012
SSP (devas)	24179	7314	21294	52787	SSP (devas)	24465	7862	19685	52012
TM no BC, susp.T-SOL (devas)	3722	-	-	-	TM no BC, susp.T-SOL (devas)	3928	-	-	-
Filtrēta EM (devas)	2272	-	-	-	Filtrēta EM (devas)	2411	-	-	-
Krioprecipitāts (devas)	6606	-	-	-	Krioprecipitāts (devas)	9825	-	-	-
2014.g.					2015.g.				
	Centrs Rīga	Centrs LF	ASN	KOPĀ		Centrs Rīga	Centrs LF	ASN	KOPĀ
EM bez BC aizviet..šķ. (devas)	25602	7744	19416	52762	EM bez BC aizviet..šķ. (devas)	24569	6637	19848	51054
SSP (devas)	25602	7744	19417	52762	SSP (devas)	24569	6637	19848	51054
TM no BC, susp.T-SOL (devas)	4464	-	-	-	TM no BC, susp.T-SOL (devas)	4544	-	-	-
Filtrēta EM (devas)	3004	-	12	3016	Filtrēta EM (devas)	2473	-	19	2492
Krioprecipitāts (devas)	6631	-	-	-	Krioprecipitāts (devas)	8591	-	-	-

Asins komponentu apstrāde

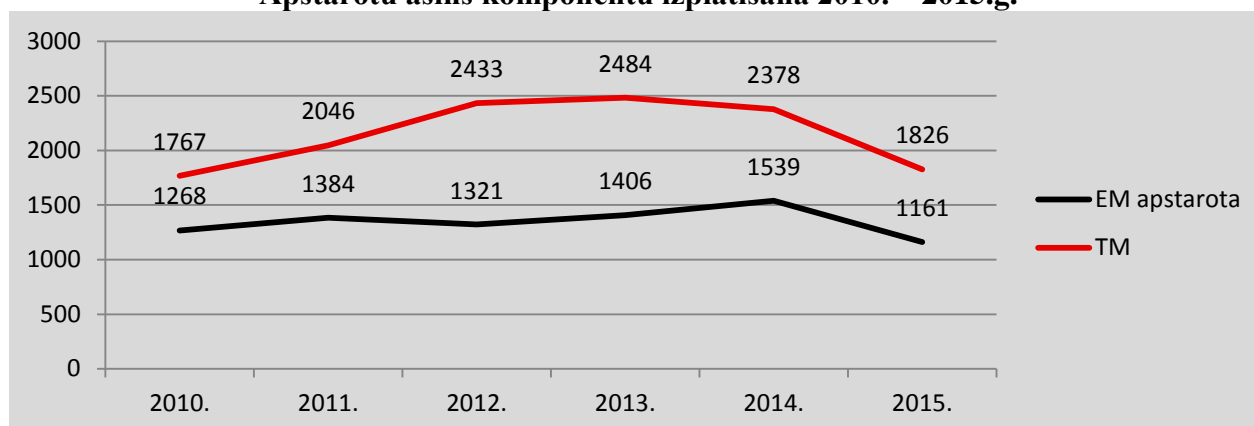
Ārstniecības iestādēm pēc pasūtījuma izsniegtas 24 atmazgātas eritrocītu masas devas (2014.g. - 25 devas, 2013. g. - 11 devas, 2012. g. - 34 devas). Pirms mazgāšanas visas devas tika filtrētas un 18 no tām arī apstarotas. Šo asins komponentu sagatavo tikai pēc noteiktām indikācijām (piemērām, intrauterīnai pārliešanai).

Asins komponentu apstarošanu ar jonizējošo starojumu veic tikai pēc ārstniecības iestāžu pieprasījuma, lai izvairītos no fatālām komplikācijām pēc asins pārliešanas (novērstu slimības “transplantāts pret saimnieku” (GVHD) attīstību).

Apstarotus asins komponentus izmanto pēc noteiktām indikācijām neonatoloģijā un onkohematoloģijā.

Kā redzams 2.2. attēlā, 2015. gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, mazinājies apstarotu komponentu izplatīšanas daudzums.

Apstarotu asins komponentu izplatīšana 2010. – 2015.g.

Apstarotu asins komponentu alternatīva ir patogēnu inaktivācija. Jautājums par šīs metodes ieviešanu praksē ir aktuāls un Centrs plāno uzsākt TM patogēnu inaktivāciju 2016. gadā. Diemžēl šo metodi pagaidām var izmantot tikai TM un SSP apstrādei.

Veiktas 39 plazmaferēzes procedūras SSP sagatavošanai pārliešanai. Sagatavotas 700 bērnu devas pārliešanai. Bērnu devas tika sagatavotas tikai no donoriem vīriešiem, AB asins grupas, CMV negatīviem.

2015. gadā veiktas 7556 automātiskās plazmaferēzes procedūras, kuru laikā sagatavotā plazma tika nodota plazmas preparātu ražošanai. Sagatavotas 6380 fracionēšanai paredzētas plazmas devas Centrā Rīgā un 1176 Centra LF - kopā 7556 devas.

2.1. Tabula

EM nodrošinājums 2011.-2015.g.

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Centrs	96,2 %	93,8 %	85,1 %	92,9 %	98,9 %

Plazmas preparātu izplatīšana

2.2 Tabula

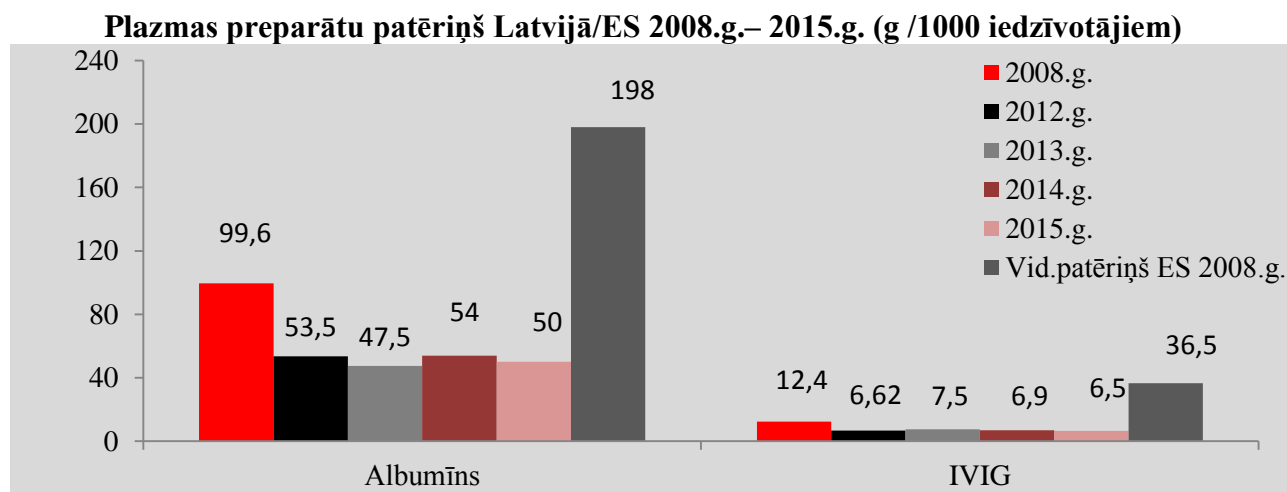
Plazmas preparātu izplatīšana ārstniecības iestādēm (litros, gramos) 2010. -2015.g.

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
20% albumīna šķ.	595,2	440,5	459,65	438,65	373,95 l	396,9 l
5% albumīna šķ.	1844,25	580,75	639,5	242	338,5 l	372,75 l
IvIG	18242,5g	15520 g	15687,5 g	15757,5 g	14042 g	12827,5 g

Latvijā plazmas preparāti nav pietiekošā daudzumā. Visā pasaulē ārstniecības praksē pieaug indikācijas intravenozā imūnglobulīna (IvIg) lietošanai un tā patēriņš palielinās. Piemēram, ES valstīs vidēji izmanto 36,5 g IvIg uz 1000 iedzīvotājiem, Latvijā - tikai 6,5 g/1000 iedzīvotājiem. Ja Eiropas valstīs vidēji izmanto 198 g albumīna/1000 iedzīvotāju, tad Latvijā- tikai 50 g.

2.3 att.

3. CENTRA LABORATORIJU DARBĪBA

Centra laboratorijas veic:

1. Centralizētu valstī sagatavoto donoru asins paraugu seroloģisko, vīrusu molekulāro, imūnhematoloģisko izmeklēšanu, asins komponentu mikrobioloģiskās pārbaudes, centralizētu asins komponentu kvalitātes kontroli, kā arī jaunu, progresīvu laboratoriskās izmeklēšanas metožu aprobāciju un ieviešanu darbā.
2. Donoru un recipientu izmeklēšanu cilvēka leukocitāro antigēnu sistēmā, t.sk. orgānu/audu transplantācijas vajadzībām un sniedz konsultatīvo palīdzību audu saderības jautājumos;
3. Pacientu imūnhematoloģisko izmeklēšanu un konsultatīvo palīdzību aloimunizācijas un imūnhematoloģiskās izmeklēšanas problēmu gadījumos.

Kvalitatīva laboratoriskā izmeklēšana balstīta uz Asins dienesta normatīvās dokumentācijas, labas laboratoriskās prakses, kā arī medicīnas un testēšanas laboratoriju standartu prasību ievērošanu ikdienas darbā .

Vīrusu seroloģisko marķieru skrīnings

BVD veica hemotransmisīvo infekciju seroloģisko marķieru skrīningu, nosakot

- anti-HCV antivielu
- anti-HIV 1/2 antivielas
- HBsAg)
- antitreponemālās antivielas (ar TPHA)

Vīrusu marķieru izmeklēšanai izmantoja PRIZM (Abbott) analizatoru un donoru asins skrīningam paredzētas testsistēmas.

Visi iegūtie primāri pozitīvie rezultāti izmeklēti atkārtoti pēc Centra noteikta algoritma un pēc tam nosūtīti apstiprinošai izmeklēšanai RAKUS Latvijas Infektoloģijas centra Nacionālajā mikrobioloģijas referenes laboratorijā (turpmāk - LIC NMRL).

Antitreponemālo antivielu skrīningu ar TPHA metodi BVD veica manuāli, iegūtos rezultātus drošības nolūkos IS datu bāzē ievadīja manuāli divas reizes. Arī šī skrīninga pozitīvie rezultāti nosūtīti apstiprināšanai.

2015. gadā tika veikta jaunas automatizētas tehnoloģijas Cobas 6000 aprobācija, metodes verifikācija, apmācība un ieviešana, kas deva iespēju nodrošināt vienlaicīgu visu obligāto seroloģisko infekciju marķieru skrīningu no viena asins parauga, šādi samazinot donoram noņemto asins daudzumu par 9ml.

HIV diagnostikā ieviesta metode HIV Combo, kas ļauj papildus noteikt HIV p24 antigēnu, kas paaugstina infekcijas atklāšanas iespēju.

3.1 Tabula

Kopīgais BVD veikto seroloģisko testu skaits 2011.-2015.g.

Gads	Anti-HCV	Anti-HIV	HBsAg	TPHA	NAT
2011	58307	61026	58012	57299	56483
2012	55502	55701	55971	54866	54052
2013	54759	54482	54447	53942	53714
2014	57462	57204	56941	57534	55482
2015	60596	60352	60253	60752	58635

Vīrusu DNS/RNS molekulārais skrīnings.

Lai paaugstinātu asins drošību, kā papildus izmeklējumu seroloģiskajai izmeklēšanai, Centrā pielieto molekulārās vīrusu izmeklēšanas metodi NAT (nukleīnskābju amplifikācijas tests). To veic ar īpaši donoru asins skrīningam izveidotu analizatoru līniju - sistēmu Cobas S201 (Roche), kas vienā testā izmeklē un definē šādu vīrusu ģenētiskā materiāla klātbūtni:

- HIV-1 (M grupas: A-J apakštipi,) RNS;
- HIV-1 (O grupa) RNS;
- HIV-2 RNS;
- HBV (A-H genotipi) DNS;
- HCV (1-6 genotipi) RNS;

Molekulāro izmeklēšanu veica tikai seroloģiski negatīviem paraugiem, testējot minipulos pa 24.

Pozitīva rezultāta gadījumā izdarīja atkārtotus izmeklējumus, pakāpeniski nonākot pie inficētā parauga identifikācijas. Paraugu nosūtīja apstiprinošai izmeklēšanai.

Asins komponentu mikrobioloģiskais skrīnings.

Lai gūtu pārliecību par komponentu sterilitāti, 2015. gadā tika veikti TM mikrobioloģiskie uzsējumi, izmantojot BacT/ALERT mikrobu detekcijas sistēmu, monitorējot baktēriju augšanu TM derīguma termiņa ietvaros un veicot tālākus izmeklējumus pēc noteikta algoritma pozitīva rezultāta gadījumā.

Izmeklējumus veica TM devām, kas sagatavotas no pilnasinīm (BC - buffy coat) vai iegūtas ar trombocītaferēzes metodi un nav pārlietas pirmajā diennaktī pēc sagatavošanas.

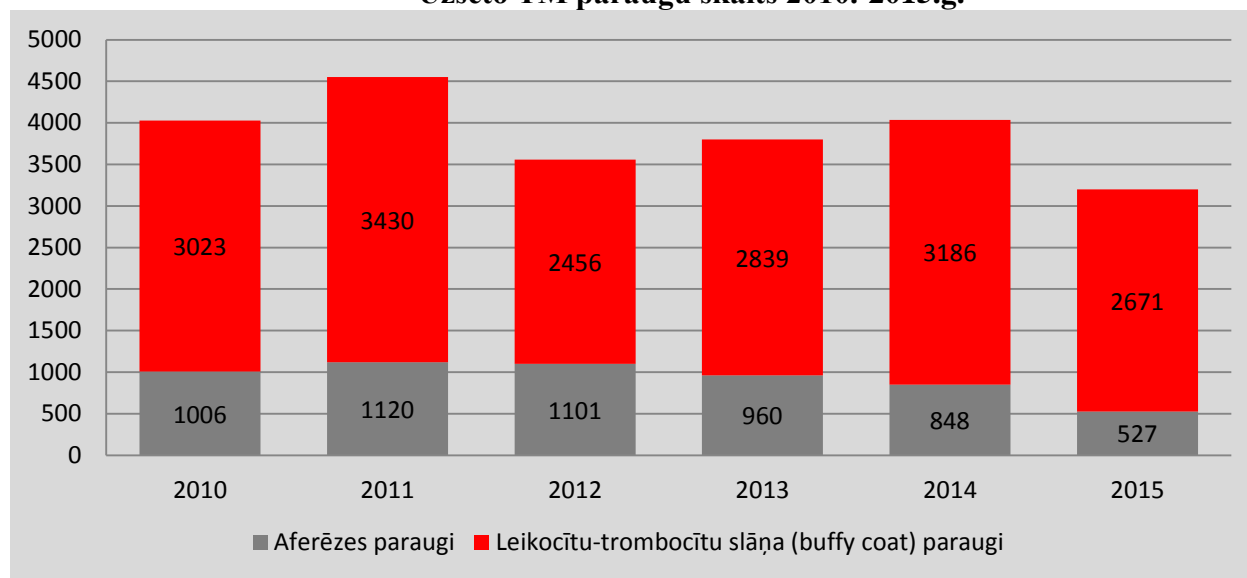
3.2 Tabula

Rezultāti bakterioloģijā 2010.-2015.g.

Gads	AF paraugi	BC paraugi	Analīžu skaits	AF pamatdevas	BC pamatdevas	EM	Asinis no donora
2010.	1006	3023	4077	7	12	28	1
2011.	1120	3430	4612	12	9	38	3
2012.	1101	2456	3614	11	9	34	3
2013.	960	2839	3838	5	7	25	2
2014.	848	3186	4100	1	14	49	2
2015.	527	2671	3292	11	16	61	6

3.1 att.

Uzsēto TM paraugu skaits 2010.-2015.g.

4. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

Valsts asinsdonoru centra 2015. gada kopējie valsts pamatfunkciju īstenošanai plānotie izdevumi bija 7 157 149 *euro* apmērā (2014. gads 7 505 891 *euro*) Kopējie Centram pārskata periodā piešķirtie finanšu resursi ir atspoguļoti 4.1 tabulā.

4.1 Tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (euro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2014. gada izpilde Visi finansēšanas avoti	2015. gadā	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	7477846	7157149	7170834
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	7108324	7057172	7057172
1.2.	TD Transferti	18282	0	0
1.3.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	150944	99977	113662
1.4.	Līdzekļi no neparedzētiem gadījumiem	200296	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	7478821	7157149	7157149
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	7308286	7142920	7096280
2.1.1.	kārtējie izdevumi	7308286	7142920	7096280
2.1.1.	Atlīdzība	2535790	2764532	2476911
	t.sk. atalgojums	1912563	2227214	1886664
2.1.1.	Preces un pakalpojumi	4772496	4378388	4619369
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	170535	14229	60869

4.2 Tabula

Ziedojumi un to izlietojums (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2014. gads (faktiskā izpilde)	2015. gads	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
	Atlikums uz gada sākumu		1105	1105
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1379	1553	1553
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	1379	1553	1553
2.	Izdevumi (kopā)	274	0	0
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	274	0	0
2.1.1.	kārtējie izdevumi	274	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem		0	0
	Atlikums uz gada beigām	1105	1553	1553

2015. gadā veiktās izmaiņas atalgojuma sistēmā

2015. gadā izveidota atlīdzības un personāla motivācijas sistēma.

No 01.12.2014. visiem darbiniekiem, kuriem noteikta I līdz VI mēnešalgu grupa noteikts atalgojums 100% no maksimāli iespējamā, savukārt darbiniekiem, kuriem noteikta amatalgu grupa virs VI, noteikta mēnešalga ne mazāk ka 80% no maksimāli iespējamā.

No 01.12.2014. noteikta arī līdzvērtīga mēnešalga līdzīgiem amatiem;

Sociālajām garantijām izlietotie līdzekļi 2015. gadā sastāda - 224 760 *euro*, t.sk. 38 533 *euro* - veselības apdrošināšanai, 61 013 *euro* - atvaļinājumu pabalstiem, 71 124 *euro* - prēmijām par novērtējumu, par gada rezultātiem 54 090 *euro*.

Maksas pakalpojumu izpilde

Centrs ieņēmumus no maksas pakalpojumiem saņem par veiktajiem konsultatīvajiem imūnhematoloģiskajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem ārstniecības iestādēm, apmācības pasākumiem ārstiem un vidējam medicīniskajam personālam kvalifikācijas un zināšanu paaugstināšanai transfuzioloģijas un imūnhematoloģiskās izmeklēšanas jomās. Galvenais ieņēmumu veids ir ieņēmumi no laboratoriskajiem izmeklējumiem. Ieņēmumu struktūra un apjoms ir parādīts 4.3 tabulā par laika periodu 2011.-2015.gads.

4.3 Tabula

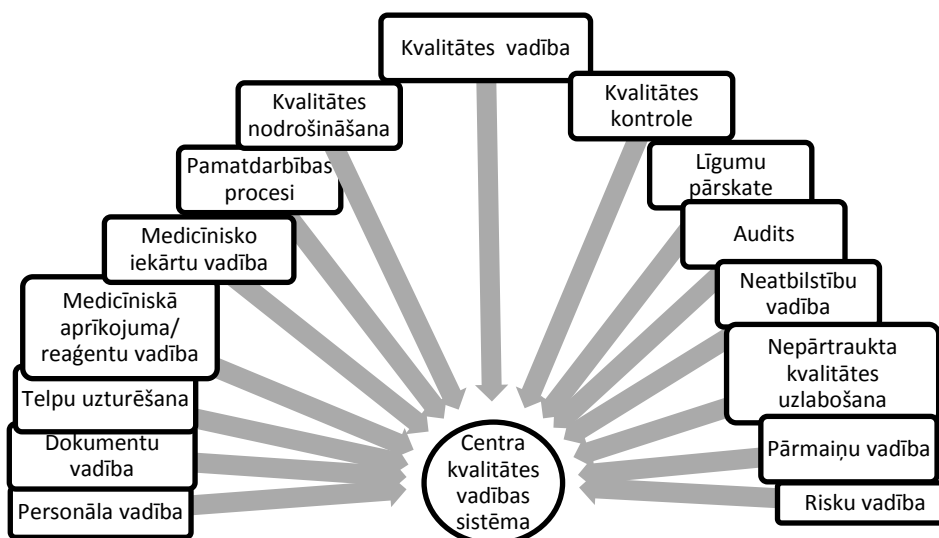
Maksas pakalpojumu ieņēmumu veidi (*euro*)

Nr.p.k	Maksas pakalpojumu ieņēmumu veidi	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1.	Ieņēmumi no laboratoriskajiem izmeklējumiem	61426	96640	74450	95034	102412
2.	Ieņēmumi kursu organizēšanas	3342	6216	8226	4191	5360
3.	Citi ieņēmumi (nomas maksa, komunālie pakalpojumi, u.c.)	138326	46672	82951	51719	5890
	KOPĀ kases izpilde	203094	149528	165627	150944	113662

5. KVALITĀTES SISTĒMA

Galvenie KVS darbības rezultāti ir kvalitātes un drošības prasībām atbilstoša Centra pamatdarbības funkciju izpilde un ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar prasībām atbilstošiem asins komponentiem.

Centra KVS elementi

Risku identifikācija, pārskatīšana un novērtēšana

2015. gadā tika pārskatīta un aktualizēta Kvalitātes vadības rokasgrāmatas sadaļa „Risku vadība”

2015. gadā tika izstrādāta veidlapa V-262 „Risku pārskates protokols”. Veidlapa paredzēta risku pārskatīšanas un efektivitātes novērtēšanas rezultātu dokumentēšanai.

Ņemot vērā 2014. gadā pārstrādāto kvalitātes risku novērtēšanas metodi, tika noteikta 11 pamatdarbības procesu risku novērtēšana, attiecīgi noteikta kvalitātes risku izpausme, sekas, riska cēlonis, konstatācijas metodes un preventīvās darbības. 5 pamatdarbības procesiem tika novērtēta un identificēta risku vērtība, pārējiem risku vērtību identificēšana tiks turpināta 2016. gadā.

Validācija

2015. gadā tika pabeigta Validācijas programma, kurā apzināts validācijas apjoms katrā procesā:

- Personāla apmācība;
- IS ProSang programmas;
- Datu pārraide no MI uz IS ProSang;
- IS ProSang elementi;
- Medicīniskās iekārtas;
- Citas iekārtas/ ierīces, objekti;
- Metodes;
- Kritiskie materiāli;
- Procesu dati.

Validācijas aktivitātes 2016.gadā tiks plānotas saskaņā ar Validācijas programmu.

Vigilance

Centra Vigilances sistēmu veido un uztur aktuālā stāvoklī Kvalitātes un risku vadības departaments, nodrošinot Vigilances ziņojumu uzskaiti, sistematizāciju un analīzi, kā arī uzturot aktuālu reģistru par nevēlamiem notikumiem (turpmāk - NN) un blaknēm.

Hemovigilance 2015. gadā

2015. gadā kopumā saņemti 305 ziņojumi, no kuriem:

- Ziņojumi par nevēlamiem notikumiem – 234 ziņojumi
- Ziņojumi par blaknēm – 71 ziņojumi par 379 blakni

Salīdzinot ar 2014. gadu, kopējais ziņojumu skaits audzis par 35% (par 79 ziņojumiem), tādejādi pēdējos gados ziņošanas aktivitātē ir vērojama pozitīva tendence. Ziņojumi uz Centru tiek nosūtīti uz Epasta adresi vigilance@vadc.gov.lv, pa faksu vai atsevišķos gadījumos tos elektroniski saņēma DKD Eksperts Asins dienestā.

2015. gadā veikti sekojoši uzlabojumi ziņošanas jomā:

- izstrādāti noteikumi N-029/00 „Ziņošana par nevēlamiem notikumiem un blaknēm”
- aktualizēta rīcības instrukcija RI – 200/04 „Vigilances ziņojumu un korektīvu/preventīvu darbību reģistrācijas kārtība”,
- Lai atvieglotu ziņošanu, 2015. gadā ASN tika piedāvāts izmantot Centra izstrādāto veidlapu V-061 „Nevēlama notikuma (NN) protokols. Veidlapa visām ASN ir pieejama koplietošanas mapē „VADC dokumenti ASN”.
- Lai uzlabotu izpratni par ziņošanas nepieciešamību, 2015. gadā Centra organizēto ārējo kursu programmās tika iekļautas lekcijas un prezentācijas Hemovigilances jautājumos, skaidrojot Hemovigilances deklarāciju, definīcijas un mērķus, veidlapu izmantošanas un nosūtīšanas kārtību, kā arī prezentējot statistikas datus.
- Tika izmantīts Hemovigilances gada pārskata formāts. Pārskata veidošanā tika iesaistīti ārstniecības iestāžu AK vadītāji un Zāļu valsts aģentūras pārstāve. Rezultātā Hemovigilances pārskatā ir pieejama informācija ne tikai par statistikas datiem, bet arī par ziņošanas aktivitātēm dažādās ārstniecības iestādēs Latvijā un Eiropas Savienībā.

Ar mērķi veicināt Hemovigilances sistēmas darbību Latvijā, kā arī sniegt jaunu informāciju par nevēlamo notikumu un donoru/ pacientu blakņu analīzes rezultātiem un Vigilances jaunumiem gada ietvaros, katru gadu tiek izstrādāts Hemovigilances pārskats. Tapāt kā iepriekšējos gados, arī 2015. gadā tika izstrādāts un Centra mājaslapā publicēts jau devītais Hemovigilances pārskats.

Korektīvās un preventīvās darbības (KAPA)

Korektīvu un preventīvu darbību (KAPA) reģistrs ir izstrādāts un tiek uzturēts aktuālā stāvoklī ar mērķi sekot KAPA plānu izpildei, lai likvidētu neatbilstību cēloņus un novērstu neatbilstību atkārtosanos. Korektīvas un preventīvas darbības ir kvalitātes sistēmas elements, kas paredzēts, lai uzlabotu Centra darbību kopumā. Korektīvām darbībām jābūt adekvātām neatbilstību izraisīto seku ietekmei. Preventīvās darbības veic, lai likvidētu potenciālu neatbilstību cēloņus un novērstu to rašanos. Preventīvām darbībām jābūt adekvātām potenciālo problēmu ietekmei.

Lai nodrošinātu KAPA centralizētu uzskaiti un izpildes uzraudzību, DKD veido un uztur KAPA reģistru. KAPA reģistrs ir izveidots kā Excel datu bāze ar struktūru, kas paredz pilnu informācijas izsekojamību.

2015. gadā tika aktualizēta Kvalitātes vadības rokasgrāmatas sadaļa „Korektīva un preventīva darbība”, kā arī RI – 200 „Vigilances ziņojumu un KAPA darbību reģistrācijas kārtība”.

2015. gadā KAPA reģistrā tika reģistrētas 130 darbības. No tām 10 darbības klasificējas kā preventīvas.

6. IEKŠĒJIE AUDITI

2015.gadā Audita nodaļa paveica 2 iekšējos auditus Centra pamatdarbības sistēmās, izpildot audita gada plānu par 100%:

1. “Asins komponentu izplatīšana, atsaukšana un atpakaļ saņemšana”.
2. “Laboratoriskā (HLA) izmeklēšana”.

Auditi tika veikti saskaņā ar 2013. gada 11. janvāra Latvijas Republikas likumu „Iekšējā audita likums” un 2013.gada 9.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.385 „Iekšējā audita veikšanas un novērtēšanas kārtība”, kā arī saskaņā ar iekšējo procedūru, kuru reglamentē dokuments SIN – 001 „Valsts asinsdonoru centra pamatdarbības sistēmu iekšējā audita norises kārtība”. Turklāt 2015.gadā Audita nodaļa veikusi iekšējo pārbaudi - “*VADC izmaksas degvielu iegādei un tās izlietojums dienesta braucieniem*”, kā arī piedalījās Centra pārbaūžu “*Asins sagatavošanas nodaļai piešķirto finanšu līdzekļu izlietojums*” veikšanā 3 Asins sagatavošanas nodaļās – Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca un Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca Ventspilī.

Auditā “**Asins komponentu izplatīšana, atsaukšana un atpakaļ saņemšana**” tika vērtēta auditējamo procesu atbilstība 2005.gada 27.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1037 „Noteikumi par cilvēka asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai”, valstī apstiprināto medicīnas tehnoloģiju, starptautisko standartu un citu normatīvo dokumentāciju prasībām. Auditā konstatēto trūkumu novēršanai tika sniegti 10 ieteikumi, no kuriem 5 ieteikumi tika ieviesti audita gaitā, bet 1 ieteikums netika akceptēts.

Audits “**Laboratoriskā (HLA) izmeklēšana**” tika veikts kā lietderības audits un tajā tika vērtēta auditējamās laboratorijas sadarbība ar partneriem un pakalpojumu sniegšanai izmantojamo resursu izlietojuma efektivitāte. Auditā konstatēto trūkumu novēršanai tika sniegti 6 ieteikumi, bet sakarā ar auditējamās laboratorijas nodošanu 2016. gada sākumā P.Stradiņa KUS struktūrā, to ieviešana netika realizēta.

Kopumā 2015. gadā veiktos iekšējos auditos bija sniegti 16 ieteikumi, bet auditu ieteikumu ieviešanas grafikos tika apstiprināti 10 ieteikumi, jo daļa no ieteikumiem bija ieviesta auditu gaitā un 1 ieteikums netika akceptēts. 6 no apstiprinātiem ieteikumiem tika piešķirta augsta prioritāte, 3 – vidēja prioritāte un 1 – zema prioritāte. Tātad augstas prioritātes ieteikumu īpatsvars 2015.gadā ir bijis 60% apmērā no kopējā ieteikumu skaita.

2015.gadā tika veikta uzraudzība par iepriekšējā un pārskata gada gan iekšējo, gan ārējo auditu ieteikumu ieviešanu, kuru ieviešanas termiņš ir bijis pārskata gads. 2015. gadā tika ieviesti:

- 2014.gada iekšējā audita “Asins komponentu saņemšana un atlase” - 4 ieteikumi;
- 2014.gada iekšējā audita “Hematoloģiskā un imūnhematoloģiskā izmeklēšana” - 2 ieteikumi;
- 2015.gada iekšējā auditā “Asins komponentu izplatīšana, atsaukšana un atpakaļ saņemšana” - 3 ieteikumi;
- Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1.-22/2014 viens ieteikums;

- 2015.gada Veselības ministrijas horizontālā audita “Iekšējā un ārējā komunikācija” - 3 ieteikumi;
- 2015.gada LATAK uzraudzības auditu 9 ieteikumi;
- 2015.gada ZVA inspekcijas 10 ieteikumi.

7. ĀRĒJO INSTITŪCIJU PĀRBAUDES, AUDITI UN TO REZULTĀTI

2015. gadā Centrā veiktas sekojošas ārējo institūciju pārbaudes, auditi:

1. ZVA veica Centra atbilstības novērtēšanu atbilstoši 27.12.2005. MK noteikumiem Nr. 1037 “Noteikumi par cilvēku asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem, un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai”. Saņemts atbilstības sertifikāts.
2. Sakarā ar Laboratoriju departamenta akreditācijas sfēras paplašināšanu, iekļaujot imūnķīmisko un molekulāri bioloģisko izmeklēšanu, Latvijas nacionālais akreditācijas birojs (turpmāk - LATAK) veica Centra Laboratoriju departamenta uzraudzību atbilstoši LVS EN ISO 15189:2013 un LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standartu prasībām.
3. Gatavojoties LATAK 2016. gada janvārī plānotai LBD reakreditācijas vizītei, DKD un LBD sadarbības rezultātā būtiski pilnveidota, optimizēta LBD dokumentācija:
  - Izstrādātas un ieviestas jaunas izmeklēšanas un testēšanas rezultātu pārskatu vienotas formas;
  - Izstrādāts un ieviests jauns metožu saturs atbilstoši LVS EN ISO 15189:2013 un LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standartu prasībām;
  - Pārstrādātas metodes atbilstoši jaunajam saturam;
  - 2015. gada sākumā tika izstrādāta vienota LBD Kvalitātes vadības rokasgrāmata (KR-16), kura 2015.gada beigās tika integrēta kopējā Centra Kvalitātes vadības rokasgrāmatā (KR-04);
  - Uzsākts darbs pie IS ProSang veidlapu aktualizācijas atbilstoši apstiprinātai formai, ko plānots pabeigt 2016. gadā;
4. Veselības inspekcijas kontrole LF veikta pamatojoties uz Valsts asinsdonoru centra 16.09.2015. informatīvo vēstuli par izmaiņām Ārstniecības iestāžu reģistrā, sakarā ar Latgales filiāles pārvietošanu uz Rēzeknes slimnīcas telpām. Trūkumi novērsti un izstrādāts rīcības instrukcija” Nozokomiālās infekcijas profilakses pasākumi Valsts asinsdonoru centrā”.
5. Valsts asinsdonoru centrā tika veikta plānveida Veselības inspekcijas kontrole sakarā ar zāļu iegādes no lieltirgotavām atļauju atjaunošanu. Veselības inspekcija sanitāri higiēnisko prasību neievērošanu nav konstatējusi. Centrā zāļu un spirta aprīte notiek atbilstoši normatīvās dokumentācijas prasībām.
6. 2015. gada oktobrī veikts audits - Valsts asinsdonoru centra Valsts informācijas sistēmas drošības novērtēšana, kura laikā pārkāpumi netika novēroti.

Korektīvo un preventīvo aktivitāšu izpilde tiek uzraudzīta un liecības par to izpildi tiek dokumentētas Korektīvo un preventīvo aktivitāšu reģistrā.

8. PERSONĀLS

2015. gada Centrā kopumā bija 170 amatu slodzes un nodarbināti 180 darbinieki.

Centrā tika izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar 39 darbiniekiem un uzsāktas ar 35 darbiniekiem. 2015. gadā visbiežāk darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas pamatojoties uz darbinieka uzteikumu, kur darbinieki, kā uzteikuma iemeslu visbiežāk minējuši - labāk apmaksāta darba piedāvājums.

Palielinājies to darbinieku skaits, kuru tiesisko attiecību izbeigšanas pamatojums ir darbinieka un darba devēja savstarpēja vienošanās. Līdzīgi kā 2014. gadā arī 2015. gadā pie uzteikuma iemesliem ir minami arī pārbaudes laika neizturēšana un ilgstoša, nepārtraukta darba nespēja.

Personāla rotācijas koeficients:

2013. gadā – $(24+16)/247=0.16$

2014. gadā – $(26+86)/218.5=0.51$

2015. gadā – $(34+39)/187=0.39$

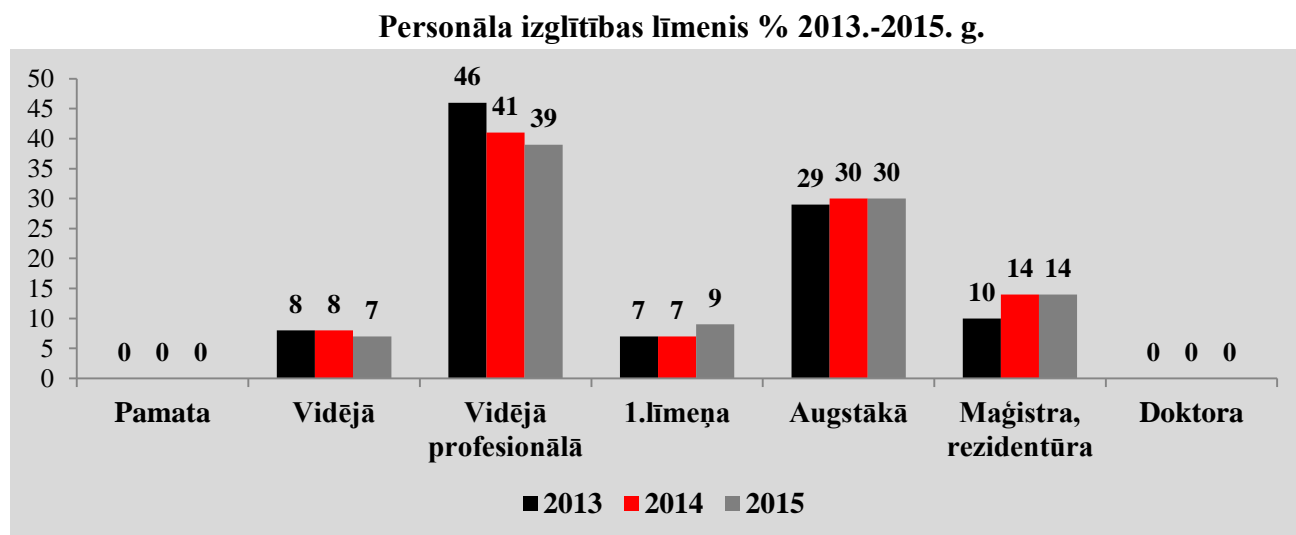
2015. gadā personāla rotācijas koeficients ir samazinājies, kas norāda uz to, ka salīdzinājumā ar 2014.gadu ir samazinājusies Centra darbinieku mainība.

2015. gadā darbinieku vidējais vecums bija 49.8 gadi un salīdzinājumā ar 2014.gadu darbinieku vidējais vecums ir samazinājies, jo 2014.gadā vidējais vecums bija 50.4 gadi.

Personāla izglītības līmenis

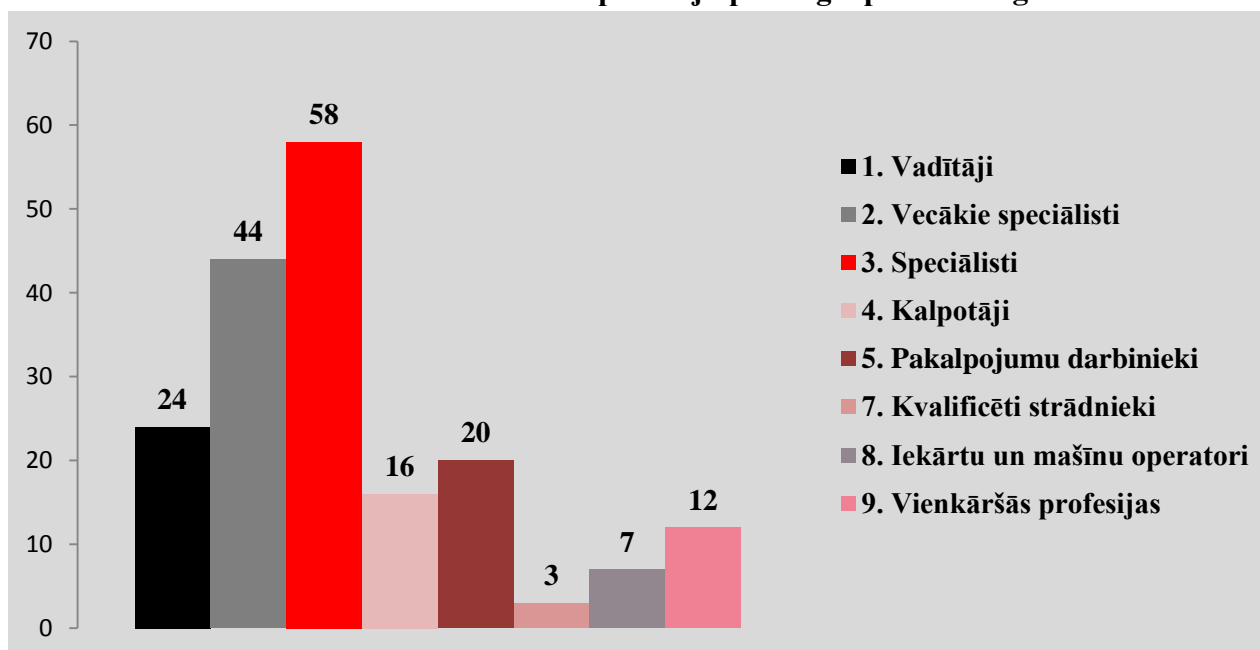
2015. gadā ir samazinājies to darbinieku skaits, kuriem kā vienīgā iegūtā izglītība ir vidējā vai vidējā profesionālā. Nemainīgs procentuālais sadalījums ir tiem darbiniekiem, kuriem ir iegūta augstākā izglītība, tajā skaitā arī maģistra grāds un rezidentūra. Kopumā Centrā ir palielinājies to darbinieku skaits, kuriem ir iegūta 1.līmeņa augstākā izglītība.

8.1 att.

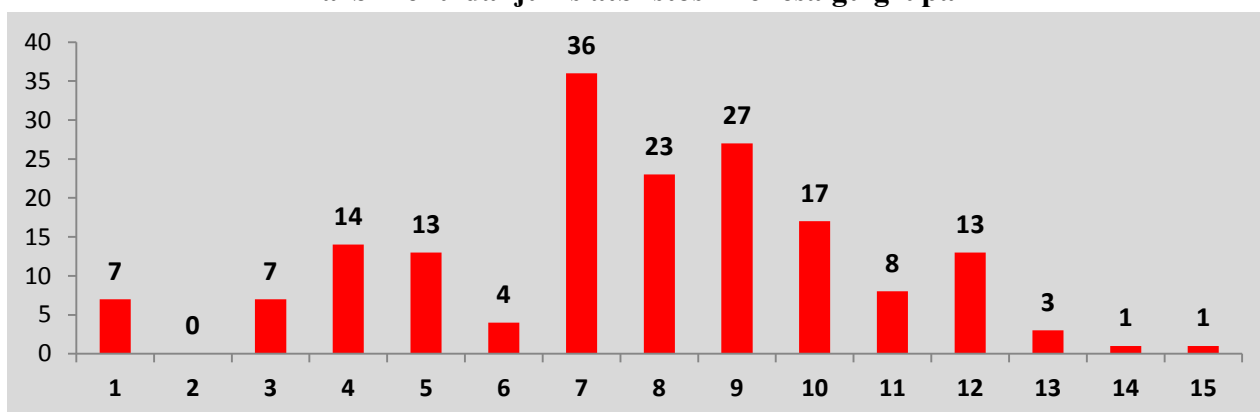
Centrā uz 2015. gada 31. decembri atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.461 “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību” personālsastāva lielāko daļu veidoja vecākie speciālisti un speciālisti, kas kopumā veidoja 55 % no kopējā darbinieku skaita. Vadītāji veido 13% no kopējā darbinieku skaita, kopskaitā – 24 darbinieki.

Personālsastāvs atbilstoši profesiju pamatgrupām 2015. g.

Līdzīgi kā 2014. gadā, arī 2015. gadā visvairāk amatu klasificēti 7.-10. mēnešalgu grupā. Tāpat arī darbiniekiem lielākoties noteikta 3. kategorija, ko veido darbinieka profesionālā pieredze un darba izpildes novērtējums.

Darbinieku dalījums atbilstoši mēnešalgu grupām

9. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Pateicības koncerts donoriem

2015. gada 31. janvārī Centrs uz pateicības koncertu donoriem aicināja visus Latvijas donorus, kuri 2014. gadā ziedojuši asinis un asins komponentus. Koncertā uzstājās Laima Dimanta, grupa „Dabasu Durovys”, Māra Upmane-Holšteine un Juris Kalniņš no grupas Astro'n'out, IGO. Donorus sveica arī Veselības ministrs Guntis Belēvičs.

Hokeja kluba Dinamo Rīga donoru dienas

Jau 2014. gada oktobrī Centrs uzsāka sadarbību ar hokeja klubu Dinamo Rīga. Šīs sadarbības ietvaros notikušas vairākas donoru dienas arī 2015. gadā pirms hokeja kluba Dinamo spēlēm.

Donoru dienas Dzelzceļa stacijā

Jau no 2014. gada nogales Centram ir izveidojusies laba sadarbība ar VAS „Latvijas dzelzceļš” (LDz). Sadarbības ietvaros Latvijas dzelzceļš bez atlīdzības Centra rīcībā nodevis bijušo stacijas uzgaidāmo zāli. Arī 2015. gadā līgums tika pārslēgts, un aicinājumam ziedot asinis pirmais no sabiedrībā pazīstamajiem cilvēkiem atsaucās Londonas Olimpisko spēļu bronzas medaļnieks pludmales volejbolā Mārtiņš Pļaviņš.

Akcija Lieldienu Donors

Projekts „Kronbergs izglītībai”, sadarbībā ar Centru, Latvijas Universitāti un Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāti, jau desmito gadu pēc kārtas aicināja piedalīties akcijā „Lieldienu donors 2015”, kas notika Latvijas Universitātes centrālajā ēkā, Raiņa bulvārī 19. Akciju „Lieldienu donors 2015” atbalstīja biedrība „Zinis” un dizaina un poligrāfijas firma „La Vision”.

BKUS pacienti sveic donorus Lieldienās

Pacienti, kuri pirms Lieldienām ārstējās Bērnu klīniskā universitātes slimnīcā, atsaucoties Centra aicinājumam, cītīgi strādāja, zīmēja un līmēja, lai iepriecinātu Lieldienās un pateiktu paldies donoriem par dzīvību glābšanu, lielajām sirdīm un drosmi.

Muzeju nakts 2015

2015. gada 16.maijā Centrs jau devīto gadu pēc kārtas aicināja donorus piedalīties Muzeju nakts aktivitātēs Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā. Muzeja apmeklētāji papildināja savas zināšanas par asins ziedošanu, kā arī priekšnosacījumiem, lai kļūtu par asins donoru. Tāpat kopīgi tika veidota lielformāta glezna.

Pasaules asins donoru diena

2015. gada 14. jūnijā Centrs aicināja donorus uz Pasaules asins donoru dienai veltītām svētku aktivitātēm AS “Latvijas valsts meži” Tērvetes dabas parkā. Svētkos piedalījās 575 donori, t.sk., viņu ģimenes locekļi, bet asinis ziedoja 71 apmeklētājs. Šo pasākumu atbalstīja Tērvetes dabas parks, “Laimīgās zemes Gaisa takas”, “Sarkanā krusta” jaunieši, kā arī dūdu grupa “Auļi”.

Atklāta labo darbu iniciatīva Ziedo2

2015. gada 17.jūnijā, Centrā Latvijas Samariešu apvienības darbinieki atklāja labo darbu iniciatīvu Ziedo2. Iniciatīvas mērķis- aicināt ikvienu Latvijas iedzīvotāju paveikt labus darbus dubultā – gan ziedot asinis, lai glābtu cilvēku dzīvības, gan ziedot nelielu materiālo ieguldījumu trūkumā nonākušām ģimenēm. Akcijas ietvaros Centra telpās tika izvietota naudas ziedošanas un pārtikas paku kastes. Akcijas atklāšanas dienā Latvijas Samariešu apvienības darbinieki veica vēl vienu labu darbu, ziedojot daļiņu sevis asins krājumu papildināšanai.

Konference “Mums ir viena asinsrite”

2015. gada 2. jūlijā Centrs aicināja uz preses konferenci. Konferences galvenie jautājumi bija, ko darīt, lai nodrošinātu vienmērīgu asins rezervju papildināšanu un nodrošināt vismaz 67,5 litrus ziedoto asiņu katru dienu visa gada garumā. Konferencē uzstājās veselības ministrs Guntis Belēvičs, Centra direktore Iveta Ozoliņa un VSIA RAKUS Asins dienesta vadītāja Dr. Inga Dārzniece.

Kampaņa “Mums ir viena asinsrite”

Ar atgādinājumu, ka mēs visi esam saistīti un kādu dienu asinis var vajadzēt jebkuram no mums, 2015. gada jūnijā Centrs uzsāka informatīvu kampaņu „Mums ir viena asinsrite”. Kampaņas mērķis bija piesaistīt jaunus donorus un mainīt esošo donoru ieradumus, aicinot cilvēkus ziedot asinis regulāri, tai skaitā atvaļinājumu un garo brīvdienu laikā. Kampaņas laikā ar reklāmas rullīti TV, radio un drukātām preses reklāmām tika atgādināts, ka visi esam vienoti vajadzībā pēc stabilām asins rezervēm un varam ziedot trīs reizes gadā. Kampaņai tika izvēlēts ļoti simbolisks vizuālais risinājums – Lielvārdes josta, kurai sāk aptrūkties sarkanais pavediens. Augustā septiņās pilsētās – Daugavpils, Jēkabpils, Jelgava, Liepāja, Rēzekne, Valmiera, Ventspils – notika donoru dienas.

Centrs potenciālos un esošos donorus uzrunāja arī caur sociālajiem medijiem – Draugiem.lv, Facebook, Twitter – un īpašā digitālā aplikācijā aicināja atzīmēties tos, kas asinis jau ziedojuši.

Jūlijā un augustā papildu reklāmas kampaņai, Centrs izaicināja uzņēmumus, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, valsts iestādes, sabiedrībā pazīstamus cilvēkus un ikvienu no mums – ziedot asinis, publicēt vizuālu apliecinājumu sociālajos medijos un, izmantojot mirklībirku #Izaicinajums:dziviba, mest tālāk izaicinājumu draugiem, paziņām, sadarbības partneriem, konkurentiem vai kaimiņam – ziedot asinis, lai nevienam šovasar nepietrūkst. Pirmajiem 4000 drosmīgajiem vasaras kampaņas ziedotājiem tika dāvinātas arī īpašas aproces.

Centra izaicinājumam ir atsaukušies VEF kluba basketbolisti, Valsts kanceleja, A/s „Swedbank”, A/s „Olainfarm”, izdevniecība „Santa”, ziņu aģentūra „LETA”. Kampaņu informatīvi atbalstīja žurnāls „Ievas Veselība”, ziņu aģentūra „LETA”, tirdzniecības tīkls „Rimi”.

Centra Latgales filiāles jauno telpu atklāšana

2015. gada 10. septembrī Centrs atklāja jaunās Latgales filiāles telpas SIA Rēzeknes slimnīcā, 18. novembra ielā 41, 4.stāvā. Latgales filiāles atklāšanā piedalījās LR Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta direktors Ēriks Miķītis, Valsts asinsdonoru centra direktore Iveta Ozoliņa, Latgales filiāles vadītājs Sergejs Šimovs, kā arī Rēzeknes pilsētas domes priekšsēdētājs Aleksandrs Bartaševičs.

Latgales filiāles pārceļšanās uz jaunām telpām SIA Rēzeknes slimnīca notika, pateicoties Eiropas Savienības struktūrfondu un Rēzeknes pilsētas domes atbalstam.

Pateicības koncerts donoriem

2015.gada 5. decembrī, pateicoties Rīgas domei un koncertorganizācijai AVE SOL, 16. gadu pēc kārtas norisinājās pateicības koncerts Rīgas pilsētas donoriem un donoru kustības atbalstītājiem. Koncertā piedalījās māksliniece Kristīne Luīze Avotiņa ar izstādi “Sapņu upe”, kā arī Jolantas Gulbes Paškevičas un Denisa Paškeviča kvartets.

Centrs un NBS paraksta sadarbības līgumu

2015. gada 10. decembrī Valsts Asinsdonoru centrs un Nacionālie bruņotie spēki parakstīja sadarbības līgumu, kas dod iespēju kandidātiem dienestam bruņotajos spēkos, brīvprātīgi ziedojot asinis, veikt bezmaksas veselības stāvokļa pārbaudi pirms dienesta uzsākšanas un tā laikā. Svinīgā sadarbības līguma parakstīšanā piedalījās Centra direktore Iveta Ozoliņa un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

Centrs uzsāk donoru pieņemšanu Rīgas 1. slimnīcā

Sākot ar 2015. gada 14. decembrī līdz 2016. gada 14. martam Centrs uzsāka asins donoru pieņemšanu Rīgas pašvaldības SIA Rīgas 1. slimnīcā. Papildu citiem asins nodošanas punktiem, Rīgas 1. slimnīca atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā, ļaujot asins donoriem vienkārši un ērti ziedot asinis un vienlaicīgi pārbaudīt savu veselības stāvokli.

Darbs ar bērniem un jauniešiem

Izglītojošo darbu ar jauniešiem Centrs veica, uzsākot lekciju ciklu Latvijas skolās, profesionālajās vidusskolās un augstskolās. Kopumā 2015. gadā novadītas 30 izglītojošas lekcijas Latvijas izglītības iestādēs, kuras apmeklēja 1282 interesentu.

Turpinās ekskursiju vadīšana skolēniem, kas vēlas iepazīties ar asins ziedošanas procesu, kā arī tiek ņemta dalība publiskajos pasākumos, kas vērsti uz jauniešu auditoriju.

10. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

- Mainīt donoru piesaistīšanas filozofiju - maksimāli organizējot izbraukumus darba vietās un vietās, kur pulcējas daudz cilvēku, apzinot jaunas donoru pieņemšanas vietas;
- nodrošināt visu donoru skrīningu pirmsdonācijas etapā, izmantojot „Ātro testu vīrushepatīta C antivielu noteikšanai”;
- ievest patogēnu inaktivācijas TM tehnoloģiju trombocītu masas sagatavošanā;
- sadarbībā ar Informāciju tehnoloģiju departamentu izstrādāt asins komponentu krājuma plānošanas metodiku;
- uzsākt rindas sistēmas izmantošanu donoriem Centra Rīgā;
- veikt asins un asins komponentu sagatavošanu 2016. gada plāna ietvaros ar mērķi nodrošināt ārstniecības iestādes pieprasījumus pēc eritrocītu masas ne mazāk kā uz 87%;
- palielināt TM sagatavošanu no BC un samazināt automātiskās citaferēzes procedūru skaitu;
- izvērtēt automātiskā asins separatora pielietojuma efektivitāti asins komponentu sagatavošanas procesā;
- izvērtēt iespēju veikt 100% EM filtrāciju asins komponenta drošības paaugstināšanai, veikt tehnoloģiju aprobāciju;
- izvērtēt iespēju SSP patogēnu inaktivācijai drošības paaugstināšanai;
- turpināt sadarbību ar ASN un Ekspertiem Asins dienestā kopēja asins komponentu krājuma veidošanā;
- Samazināt iespēju sagatavot asins komponentus no potenciāli inficētiem donoriem;
- Veikt jaunas medicīniskās tehnoloģijas “Molekulārā imūnhematoloģiskā izmeklēšana” izvērtēšanu un aprobāciju;
- HLA laboratorijas nodošana VSIA "Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca”;
- Veidot anti-HCV, anti-HIV un HBsAg reaktīvo paraugu arhīvu (paneli);
- Apmācīt un pilnvarot darbam NAT laboratorijā vienu seroloģijas laboratorijas laborantu (rotācijas programma);

- optimizēt automatizētos procesus, ieviešot donoru asins paraugu antivielu skrīningu ar QWALIS;
- izstrādāt algoritmu vāja D antigēna noteikšanai ar dažādām metodēm;
- veikt izmaiņas ABO/D izmeklēšanas procesā, samazinot plaknes testu apjomu;
- veikt ABO/D molekulārās izmeklēšanas tehnoloģiju aprobāciju un apkopot rezultātus;
- apmācīt un pilnvarot vecāko laborantu patstāvīgam darbam pacientu paraugu izmeklēšanā;
- Ieviest ekspluatācijā jaunbūvējamās aukstuma kameras 4. korpusā;
- Darbs pie jaunas TMS sistēmas izveidošanas (prototips);
- Ieviest ekspluatācijā apstarošanas iekārtas drošības sistēmu;
- Iespēju robežās realizēt aktualizētās un jaunās apmācību programmas;
- informāciju par kursiem nosūtīt ārstniecības iestādēm, piesaistot pēc iespējas vairāk klausītāju;
- īstenot bezmaksas apmācību programmu ASN medicīnas māsām „Asins, asins komponentu sagatavošana”, ar mērķi uzlabot sadarbību un dot iespēju pieredzes apmaiņai.
- piesaistīt lektorus no citām ārstniecības iestādēm, kā arī ārvalstīm;
- nodrošināt patogēnu inaktivācijas sistēmas datu apstrādi ProSang;
- ieviest integrāciju ar Valsts kases sistēmu – maksājumi donoriem;
- NVD tehniskās dokumentācijas analīze ar mērķi uzsākt integrāciju ar portālu www.e-veseliba.lv;
- ieviest rindu sistēmu donoru apkalpošanai Sēlpils ielā 9, Rīgā;
- uzsākt medicīniskā aprīkojuma (kritisko materiālu) piegādātāju auditus;
- pilnveidot Centra darbinieku darba vidi ievērojot ergonomiskus darba apstākļus;
- pēc iespējas iesaistīt Latvijas ražotājus, produktu izplatītājus donoru uzskodu paciņu papildināšanai ar reklāmas produktiem un piedāvājumiem;
- organizēt Centra jaunās mājaslapas «donors.lv» atklāšanu;
- izveidot foto izstādi par Centra attīstību, godinot Centra 75 gadu jubileju;
- Pilnveidot ASN izdevumu plānošanu, balstoties uz ekonomiski pamatotiem uzturēšanas un asins sagatavošanas izmaksu aprēķiniem;
- Nodrošināt asins un asins komponentu pašizmaksu aprēķināšanu, piemērojot BI sistēmu;
- Iesniegt VM maksas pakalpojumu izcenojumus apstiprināšanai MK;
- Stiprināt sadarbību ar ASN finanšu jomā.